

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ директора Департаменту освіти і
науки обласної державної адміністрації
від 28.12.2020 № 302 - од

Рішення № 1
колегії Департаменту освіти і науки облдержадміністрації

24 грудня 2020 року

Протокол № 4

Про стан реалізації першого етапу
Національної стратегії реформування
системи інституційного догляду та виховання дітей
на 2017-2026 роки

Заслухавши та обговоривши інформацію завідувача сектору спеціальної та інклюзивної освіти Департаменту А.Марисюк про стан реалізації першого етапу Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки відзначено, що у закладах інституційного догляду та виховання дітей обласної/міської комунальної власності забезпечено реалізацію першого етапу Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки.

Проаналізовано існуючу мережу закладів інституційного догляду та виховання дітей з метою оцінювання забезпечення реалізації права дитини на виховання в сім'ї та затверджено регіональний план реформування системи інституційного догляду та виховання дітей. Проводилась консультативно-роз'яснювальна робота серед батьківської громадськості, педагогічними колективами закладів інституційного догляду та виховання дітей щодо реалізації Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки.

Ліквідовано Соколівську спеціальну загальноосвітню школу-інтернат (рішення Хмельницької обласної ради від 14.06.2018 № 27-19/2018).

Змінено назви шести спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів.

У порівнянні із 2017 роком зменшено кількість дітей у закладах для дітей, які потребують додаткового соціального захисту: у Вовковинецькій гімназії - на 94 (з 144 до 50 дітей), Орининській гімназії – на 102 (з 188 до 86 дітей).

З 01.09.2019 припинено набір учнів до 1 класу Кам'янець-Подільського ліцею I-III ступенів «Славутинка» Хмельницької обласної ради (наразі функціонують 4-11 класи).

Розширено мережу закладів освіти з інклюзивним навчанням. Станом на 01.12.2020 у 208 закладах загальної середньої освіти (599 класів) організовано інклюзивне навчання для 875 дітей з особливими

освітніми потребами. У порівнянні із 2019 роком збільшено на 40 закладів, (168 дітей).

У закладах дошкільної освіти: 74 заклади, 172 – групи, 392 дитини. У порівнянні із 2019 роком збільшено на 8 закладів (75 дітей).

Придбано 10 спеціалізованих автобуси, обладнаних спеціальними місцями для підвезення дітей з особливими освітніми потребами на навчання та у зворотному напрямку.

Крім того, протягом 2019/2020 навчального року до Кам'янець-Подільського навчально-реабілітаційного центру Хмельницької обласної ради за угодою з комунальним підприємством «Комунтранссервіс» міським спеціальним автобусом для дітей з порушенням опорно-рухового апарату, слуху та інтелектуального розвитку підвозилось 36 учнів з особливими освітніми потребами, які проживають у місті Кам'янець-Подільський.

У 2019/2020 навчальному році Департаментом освіти і науки обласної державної адміністрації проведено різні форми нарад з управлінської діяльності з питань проведення деінституалізація закладів обласної комунальної власності, акцентуючи увагу на пріоритетах закладів із цілодобовим перебуванням; психологічну підготовку дитини до навчання в інших закладах освіти, проживання в сім'ї; організацію взаємодії з сім'єю щодо адаптації дитини та прийомних батьків до нових умов життя; організацію різних форм взаємодії з дитиною, яку влаштували в сім'ю (зворотний зв'язок); інформування персоналу процес деінституалізації, надання їм можливостей для отримання подальшої роботи.

Вчителі початкових класів пройшли курсову підготовку щодо впровадження Нової української школи. Педагоги брали участь в онлайн-вебінарах, що стосувалися реформування освіти.

У закладах організовано різні форми освітньої діяльності: проведення педагогічної ради із затвердження стратегічного плану розвитку школи, визначення ключових завдань, які необхідно реалізувати у найближчий період реформування шкільної освіти; проведено теоретичні та практичні семінари щодо компетентнісного підходу під час освітньої діяльності в умовах реформування. До зазначених форм роботи залучено усі педагогічні працівники, технічний та обслуговуючий персонал закладів.

Навчально-методичним центром (далі – НМЦ) дошкільної, початкової та спеціальної освіти обласного інституту післядипломної педагогічної освіти проведено ряд обласних заходів, спрямованих на організацію співпраці закладів загальної середньої, дошкільної та спеціальної освіти, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами.

У закладах обласної/міської комунальної власності проводилась просвітницька діяльність з батьками здобувачів освіти та громадськістю з питань реалізації завдань «Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки.

Практичними психологами, соціальними педагогами, класними керівниками, іншими педагогічними працівниками закладів загальної середньої та дошкільної освіти здійснювалась системна робота, спрямована

на формування навичок відповідального батьківства, зокрема, з догляду за дітьми з інвалідністю в закладах освіти шляхом проведення лекцій, бесід, тренінгів, консультацій, організації зустрічей з медичним й іншими фахівцями.

Батьківські та педагогічні колективи спеціальних, санаторних шкіл, навчально-реабілітаційних центрів, представники громадськості, в основному, підтримують можливість отримання дітьми з особливими освітніми потребами освітніх, виховних послуг у закладах загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням за місцем проживання, якщо в них будуть створено оптимальні умови для їх розвитку, особливо у сільській місцевості.

На базі Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, з метою підготовки фахівців для надання освітніх послуг для дітей з особливими освітніми потребами, відповідно до замовлень закладів дошкільної, спеціальної та загальної середньої освіти, у 2020 році пройшли курси підвищення кваліфікації 780 педагогічних працівників. З них: 45 вчителів - логопедів закладів дошкільної освіти, 36 вчителів - логопедів закладів загальної середньої освіти; 134 вчителя-дефектолога (з них - 15 вчителів-сурдопедагогів); 132 вчителя та 104 асистента вчителя інклюзивного навчання; 77 педагогічних працівників та 24 асистенти вихователів інклюзивних груп закладів дошкільної освіти; 184 вчителя індивідуального навчання, 44 вихователя інституційного догляду та виховання.

У 2020 році науковцями кафедри педагогіки і психології обласного інституту післядипломної педагогічної освіти розроблено оновлені програми підвищення кваліфікації вчителів-логопедів, вчителів-дефектологів, реабілітологів спеціальних шкіл, інклюзивно - ресурсних центрів, закладів дошкільної спеціальних закладів загальної середньої освіти та закладів загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням.

Коштом освітньої субвенції на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти, коштів місцевих бюджетів, спонсорські та кошти благодійних організацій вживаються заходи щодо ресурсного забезпечення запровадження інклюзивного навчання. Всього в області – 25 медіатека, 60 ресурсних кімнат.

В області утворено та забезпечено функціонування 28 інклюзивно-ресурсних центрів (далі – ІРЦ), 2 з яких утворено у 2020 році (Хмельницький ІРЦ № 2, Судилківський ІРЦ Судилківської сільської ради Шепетівського району).

Фахівцями центру проводиться аналітична та прогностична діяльність щодо організації інклюзивного навчання, ведення реєстру фахівців, які надають психолого-педагогічну допомогу дітям з особливими освітніми потребами, збір та узагальнення інформації щодо закладів освіти, реабілітаційних установ системи охорони здоров'я, соціального захисту та громадських об'єднань у відповідній адміністративно-територіальній одиниці.

Під час II етапу (2019-2024 роки) проблемними питаннями деінституалізації залишаються:

1. недостатня кількість дітей з однорідними порушеннями для відкриття спеціального класу безпосередньо за місцем проживання дітей;
2. недостатня кількість педагогічних працівників з відповідною фаховою (дефектологічною) освітою, які могли б надавати послуги за місцем проживання дітей;
3. відсутність нормативного забезпечення супроводу дитини із складними порушеннями розвитку (асистент дитини). Наразі асистентом дитини можуть бути батьки або інші особи, найняті батьками. Нормативне забезпечення щодо оплати їх праці відсутнє;
4. недостатній розвиток сімейних та інших форм альтернативного догляду для дітей сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування за місцем проживання дитини;
5. низький рівень матеріального забезпечення, стану житла сімей із дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах та не бажання, як правило, батьків змінюватися;
6. при ліквідації закладів інституційного догляду та виховання проблемним є питання використання приміщень та майнового комплексу закладу, подальше працевлаштування вивільнених працівників.

Для реалізації завдань II етапу деінституалізації потрібно роботу спрямувати на:

підготовку фахівців до роботи у сільській місцевості, їх стимулювання та підтримка з боку держави; надання необхідних послуг (освітніх, корекційних, реабілітаційних) на рівні об'єднаних територіальних громад;

збільшення кількості закладів з інклюзивним навчанням відповідно до потреби та забезпечення їх необхідними фахівцями (асистент вчителя – на 1 інклюзивний клас, вчитель-дефектолог, вчитель-логопед, вчитель-реабілітолог, спеціальний психолог);

проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи, популяризації серед населення, працівників нових форм догляду та виховання дітей: малі (групові) дитячі будинки, будинки сімейного типу, патронажні сім'ї, опікунство та усиновлення.

Враховуючи вищевикладене, керуючись чинними законодавчими, нормативно-правовими актами в галузі спеціальної та інклюзивної освіти,

КОЛЕГІЯ УХВАЛЮЄ:

1. Інформацію «Про стан реалізації першого етапу Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки», взяти до відома.

2. Керівникам структурних підрозділів з питань освіти райдержадміністрацій, керівникам закладів загальної середньої освіти, дитячого будинку обласної комунальної власності, рекомендувати керівникам органів

місцевого самоврядування створювати умови для проведення II етапу деінституалізації закладів інституційного догляду та виховання дітей.
2021-2024 роки

3. Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації здійснювати загальну координацію роботи з виконання Стратегічний плану розвитку мережі закладів загальної середньої освіти – об'єктів спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Хмельницької області, II етапу Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки.
2021-2026 роки

4. Контроль за виконанням рішення покласти на заступника директора-начальника управління освітньої діяльності та організаційного забезпечення Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації Т.Дупляк.

Директор Департаменту,
голова колегії

Олег ФАСОЛЯ